

Csaba László közgazdász, a Közép-Európai Egyetem professzora

Nagyvárad – Pénteken Csaba László közgazdász, a Közép-Európai Egyetem professzora tartott előadást a PKE dísztermében, Európa válsága és a megoldás-lehetőség címmel, a szakkollégisták találkozóján.

Július 14-18. között a Partiumi Keresztény Egyetem biztosított helyszínt a Szakkollégiumok Nemzetközi Konferenciájának (XIV. NyATA), melyet a Klebersberg Kuno, a Mikó Imre és a PKE Janus Pannonius szakkollégiumok szerveztek, Határtalan hálózatok címmel. Ennek keretében péntek délután Csaba László közgazdász, a Közép-Európai Egyetem professzora tartott előadást, Európa válsága és a megoldás-lehetőség címmel.

Bevezetőjében arra hívta fel a figyelmet: az utóbbi időben arról szólnak a híradások, hogy az EU-projekt egésze válságban van, és felerősödtek azoknak a radikális mozgalmaknak a hangjai, melyek megkérdőjelezik a háború utáni közös európai közösség létképességét. Úgy tűnik tehát, hogy van egy olyan többdimenziójú struktúra, melynek az évtizedek során lezajlott társadalmi, gazdasági, politikai és jogi előrehaladások miatt leginkább haszonélvezői vannak, mégis éppen a kedvezményezettek kritizálják a leginkább ezt. A professzor több érvet is felhozott amellet: bár az unió nem a létező világok legjobbika, azért inkább előnyöket jelent a tagság, mint hátrányt. Ezek közül talán a legfontosabb a népek közti történelmi megbékélés, a katonai és nem katonai biztonság, az európai értékrend megjelenítése a külvilág felé, valamint a gazdasági és kereskedelmi kérdés (előnyt jelent a nagyobb piac, a közös pénz révén pedig összehasonlíthatóvá válnak a teljesítmények és az árak). Megítélésében ugyanakkor az Európai Unió, illetve a közös valuta nem a maastrichti szerződés szüleménye, hanem egy több évtizedes gazdasági és politikai tanulási folyamat eredménye, mely az ötvenes évek elején kezdődött az Európai Szén és Acélközösség létrehozásával és folytatódott az euratom-, valamint a római szerződéssel.

Európa 2020

Az euróövezet válságára áttérve Csaba László egy klubhoz hasonlította a Európai Uniót, mely megítélésében nem omlott össze, hiszen nemcsak az egységes valutából áll, hanem létezik például schengeni övezet, megmaradt az egységes piac és az európai jogrendszer szupranacionális rendszere is működik. Azzal indolta a krízist, hogy „a pénzügyi uniót úriemberek számára találták ki, így érthető, hogy problémák keletkeznek, ha maffiózók jelennek meg a klubban”. Elmagyarázta ugyanakkor, hogy mi okozhatta a pénzügyi válságot Görögországban, Spanyolországban, Írországban és Portugáliában. Véleménye szerint a kárt nem lehet úgy enyhíteni, hogy mindenre ugyanazt a megoldást alkalmazzák (pénzügyi megszorítások), mert a betegségek eltérőek, és „bár a víz segít, nem mindegy, hogy valaki külső gyógymódként vagy beöntés formájában kapja”. Ezzel szemben meggyőződése, hogy inkább az EU 2020-ra előirányzott programjában olvasható célkitűzések (innováció, a foglalkoztatási, oktatási és segélyezési rendszer jobbítása, a környezetszennyeződés csökkentése, a képzés előmozdítása, közös bevándorláspolitiká) megvalósítása javallott, alulról érkező kezdeményezésekre támaszkodva. A kihívásokra tehát lehet épkezláb válaszokat adni, de nem voodoo-economics alapján (az unió leáldozásának jeleit ugyan nem látjuk, de azért a kínai modell alkalmazását javasoljuk, vagy „azt gondoljuk, hogy a marginális adókulcs levívésének hatására megszaporodnak a magyarok”), hanem a már ismert és rendelkezésünkre álló eszközöknek a bevezetésével.

Polgárközeli Unió

Csaba László szerint az Európai Unió akkor válhatna polgárközelivé, ha sikerülne egy közös energiapolitikát kialakítani, erősödne a közös piac és minél több területen fokozódna a versenyhelyzet, illetve megmaradna a közös valuta, mert ez egyfajta jelképe az európai összetartózásnak. Utóbbival kapcsolatban úgy fogalmazott: „azt szokás mondani, hogy akinek halálhírét költik, az 120 évig fog élni. Nagyon meglepődnék tehát, ha az euró nem élné túl, jó egészségben, az elkövetkezendő évtizedeket is.”

Ciucur Losonczy Antonius
www.erdon.ro